

กลยุทธ์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลของโรงเรียนเทศบาล

Reinforcing Strategies on Good Governance for the Municipality Schools

ปกรณ์ วงศ์สุพรรณ, ประเสริฐ อินทรรักษ์, นพดล เจนอักษร และ มัทนา วงศ์วนอมศักดิ์

Pakorn Hongsuphan, Prasert Intarak, Napadol Chenaksara and Mattana Wangthanomsak

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Faculty of Education, Silpakorn University

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) องค์ประกอบธรรมาภิบาลของโรงเรียนเทศบาล และ (2) กลยุทธ์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลของโรงเรียนเทศบาล กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษาสังกัดเทศบาล จำนวน 242 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครู รวมผู้ให้ข้อมูล 484 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามความคิดเห็น และแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างโดยรวมข้อมูลระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2559 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ค่ามัธยมิเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เนื้อหาและการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ผลการวิจัยพบว่า (1) องค์ประกอบธรรมาภิบาลของโรงเรียนเทศบาลประกอบด้วย (1.1) หลักความคุ้มค่า (1.2) หลักความเสมอภาค (1.3) หลักความโปร่งใส (1.4) หลักการเป็นผู้นำกับดูแล (1.5) หลักความรับผิดชอบ (1.6) หลักการมีส่วนร่วม (1.7) หลักคุณธรรม และ 8) หลักนิติธรรม และ (2) กลยุทธ์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลของโรงเรียนเทศบาล ประกอบด้วย 10 กลยุทธ์ ได้แก่ (2.1) การจัดรายงาน (2.2) จัดสรรงบประมาณ (2.3) วางแผนอัตรากำลัง (2.4) การสร้างเสริมความซื่อตรงในการปฏิบัติหน้าที่ (2.5) การประสานงาน (2.6) การบริหารงาน (2.7) การติดตามและประเมินผล (2.8) การให้ความร่วมมือ (2.9) การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และ (2.10) การสร้างเสริมวินัยในการปฏิบัติงาน

คำสำคัญ: กลยุทธ์, ธรรมาภิบาล, โรงเรียนเทศบาล

Abstract

The purposes of this research were to identify (1) the components of good governance for municipal schools, and (2) the reinforcing strategies for good governance for municipal schools. The sample used in this study were 242 municipal schools. The respondents were comprised of school administrators and teachers, with a total of 484 respondents. The instruments for collecting the data were analyzed by interview form and opinionnaires. The statistical treatment for analyzing the data were percentage, arithmetic mean, standard deviation, exploratory factor analysis. The research findings were as follows: (1) The components of good governance for municipal schools were composed of 8 components: (1.1) Economy (1.2) Equity (1.3) Transparency (1.4) Regulations (Administrators) (1.5) Accountability (1.6) Participation (1.7) Morality and (1.8) Rule of Law and (2) The reinforcing strategies on good governance for municipality schools were composed of 10 work setting strategies (2.1) Work systems (2.2) Budget Allocation (2.3) Manpower planning

(2.4) Establishing Integrity (2.5) Coordination (2.6) Management (2.7) Monitoring and Evaluating (2.8) Participation (2.9) Encouraging Morality and (2.10) Encouraging Work Discipline.

Keywords: strategies, good governance, municipality school

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก โดยเฉพาะการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 ที่มีลักษณะเด่นอันเป็นคุณต่อประเทศไทยชาติ และประชาชนด้านโครงสร้างและแนวทางอันจะนำไปสู่ธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญที่วางหลักประกันด้านคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลอย่างกว้างขวางในทุกๆ ด้านโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในระบบการเมือง การปกครอง มีการวางแผนทางและหลักการในการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น รวมทั้งการส่งเสริมความเป็นอิสระและสร้าง ความเข้มแข็งให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามกรอบแนวทางการบริหารราชการที่ได้เป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อการกิจของรัฐ ให้มีประสิทธิภาพ คุ้มค่า ลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์ปชั่น และสนับสนุนต่อการต้องการของประชาชนอย่างสูงสุด (สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ 2550)

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ยังได้อัญเชิญแนวพระราชดำริของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักปฏิบัติในการพัฒนา และบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเสริมสร้างธรรมาภิบาล เพื่อให้การบริหารจัดการภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสู่ความเป็นเลิศอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการแบบบูรณาการในทุกระดับ เพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงและความหลากหลาย จำเป็นต้องปรับกระบวนการทัศน์ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในสถานศึกษาให้มีมาตรฐาน และยกระดับคุณภาพ

ทุกระดับ ทั้งนี้ เนื่องจากระบบการบริหารจัดการประเทศ เป็นระบบขนาดใหญ่ที่มีกลไกซับซ้อน และยังมีการรวมศูนย์ อำนาจการตัดสินใจไว้ในส่วนกลาง ระบบและกลไก การบริหารจัดการโดยรวม แม้จะเริ่มเปิดโอกาสให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วม แต่ก็ยังไม่เพียงพอและไม่เอื้อให้เกิดการสร้างประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความเป็นธรรมให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง (สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี, 2550) การเสริมสร้างธรรมาภิบาลจึงเป็นส่วนสำคัญในการบริหารจัดการประเทศในการให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของ “คน” ในทุกกลุ่มทุกภาคส่วนของสังคมไทย ให้มีพื้นฐานทางจิตใจที่ดีมั่นใน “คุณธรรม” มีความซื่อสัตย์ สุจริต และ “ความรอบรู้” อันเป็นเงื่อนไขที่จะทำให้เกิดการประพฤติปฏิบัติตนได้อย่าง “มีเหตุมีผล” รู้จักสิทธิหน้าที่ และความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองไทย ควบคู่ไปกับการส่งเสริมบทบาทภาคเอกชนและการปฏิรูปธุรกิจ เอกชนให้เข้มแข็ง สุจริต โปร่งใส ลดการผูกขาด เป็นธรรม กับผู้บริโภค และธุรกิจคู่แข่ง พร้อมทั้งเร่งปฏิรูปกฎหมาย กฎระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เพื่อสร้าง “สมดุล” ในการจัดสรรและกระจายผลประโยชน์ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2543)

ดังนั้น การเสริมสร้างหลักธรรมาภิบาลในการพัฒนาศักยภาพของ “คน” ในทุกกลุ่มทุกภาคส่วน ถือเป็นมิติของกระบวนการทัศน์ใหม่การบริหารงานภาครัฐ ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ การเน้นบทบาทของ ผู้บริหารงานภาครัฐในฐานะที่เป็นผู้ให้บริการที่มีคุณภาพสูง ในการบริหารงานแต่ละระดับมากขึ้น เพื่อประกันเรื่องฉ้อราษฎร์บังหลวง และความไม่มีประสิทธิภาพการบริหารงานอย่างโปร่งใส ให้มีคุณภาพ ระบบธรรมาภิบาลจึงเป็นหัวใจสำคัญยิ่งของทุกองค์กรไม่ว่าหน่วยงานราชการหรืองานเอกชน(เกม วัฒนชัย, 2546) หรือระบบการศึกษาที่มีปัญหาในทุกระดับ ที่ผ่านมากระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน ต้องโปร่งใส คือการตรวจสอบได้และอธิบายได้ ทุกขั้นตอนต้องมีผู้รับผิดชอบ นอกจากการบริหารและจัดการศึกษาตามอำนาจหน้าที่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนแล้ว ผู้บริหารที่ดีควรมีการปฏิรูประบบการทำงาน เพื่อบริการประชาชนให้มีความพึงพอใจในการบริการมากขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามเจตนามติของนานาโยบาย ของรัฐบาลตามพระราชบัญญัติการศึกษา และ

วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ขึ้น เพื่อให้ทุกกระร่วง ทบวง กรม และส่วนราชการถือปฏิบัติ การบริหารจัดการของสถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ให้บริการการศึกษาแก่นักเรียน และเป็นสถานศึกษาของรัฐจึงต้องนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีซึ่งเรียกว่า โดยที่ว่าเป็น “ธรรมาภิบาล” มาบูรณาการในกระบวนการบริหาร และจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาในฐานะ ที่เป็นนิติบุคคลตามหลักการดังกล่าวซึ่งได้แก่ ด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม ด้านความโปร่งใส ด้านความมีส่วนร่วม ด้านความรับผิดชอบ ด้านความคุ้มค่า ซึ่งหลักธรรมาภิบาลนี้สามารถนำมายืนยันการเข้ากับการดำเนินงานของสถานศึกษา ได้แก่ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล การดำเนินงานด้านวิชาการ และการบริหารทั่วไป ซึ่งยุทธศาสตร์ในการจัดการศึกษา คือทำให้ผู้เรียนเป็นคนดี เก่ง มีความสุข ต่อสังคมสืบต่อไป

จากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วส่งผลให้ทุกประเทศมุ่งแข่งขันกันพัฒนาในหลาย ๆ ด้านโดยเฉพาะด้านเทคโนโลยี ซึ่งถือได้ว่ามีอิทธิพลเป็นอย่างมาก กระแสสารสนเทศแพร่กระจายครอบคลุมพื้นที่ส่วนต่าง ๆ ของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ การศึกษาจึงเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง การจัดการศึกษาของรัฐบาลไทยตั้งแต่ต้นถึงปัจจุบัน กรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยจึงได้ให้ความสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนซึ่งถือได้ว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการพัฒนาประเทศในทุกด้าน มีความรู้ ความสามารถ ในการประกอบอาชีพได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545) ซึ่งปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศมีจำนวน 7,853 แห่ง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 75 แห่ง เทศบาล 1,619 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 6,157 แห่ง กรุงเทพมหานคร 1 แห่ง และเมืองพัทยา 1 แห่ง จากการศึกษาวิจัยที่ผ่านมา พบว่า มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นจำนวนมากไม่น้อย ที่สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและวิธีชีวิตของชุมชนท้องถิ่นเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญคือ ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้มีวิสัยทัศน์และเห็นความสำคัญของการศึกษา มีการบริหาร

งานอย่างต่อเนื่องและมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางการศึกษา ซึ่งจากการรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนสังกัดเทศบาล กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ปีการศึกษา 2558 การประเมินแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

1. ระดับการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วยการประเมิน 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ผลการประเมินมาตรฐานทางการศึกษาในภาพรวมทั้งประเทศ อยู่ในระดับดีมาก และส่วนที่ 2 ผลการพัฒนาการของผู้เรียนในภาพรวมทั้งประเทศ เป็นการประเมินพัฒนาการผู้เรียนทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ทุกด้านอยู่ในระดับดี

2. ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยการประเมิน 2 ส่วน คือส่วนที่ 1 ผลการประเมินมาตรฐานทางการศึกษาในภาพรวมทั้งประเทศ อยู่ในระดับดีมาก สำหรับ ส่วนที่ 2 การประเมินด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนผลการประเมินคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5 ด้าน ในภาพรวมทั้งประเทศอยู่ในระดับพอใช้ซึ่งผลการประเมินเป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การประเมินดังกล่าวเป็นการประเมินเพื่อนำผลไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งประเทศ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2558)

จากความเป็นมาและสภาพปัจจุบันดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนเทศบาล ในการดำเนินงานมีแนวคุณภาพและรูปแบบการบริหารงานบุคคล บริหารงานการเงิน และบริหารงานวิชาการที่เป็นการเฉพาะส่วนของแต่ละสถาบัน อาจทำให้มีการบริหารจัดการไม่ได้มาตรฐานขาดการยอมรับ ทำให้มีมีประสิทธิภาพ เกิดปัญหาด้านโครงสร้างและขบวนการบริหารจัดการที่ดีโดยเฉพาะโรงเรียนเทศบาลได้ ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้ใช้ “หลักธรรมาภิบาล” หรือหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาดำเนินการบริหารงานอย่างถูกต้องและจริงจัง แล้ว จะส่งผลให้ความสำเร็จของงานขาดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ได้ตามวัตถุประสงค์ และไม่สามารถสร้างความมั่นคงของประชาชนและสังคมให้มีความอยู่รอดปลอดภัย อันจะเป็น “ภูมิคุ้มกัน” และส่งผลให้การ

บริหารจัดการและการพัฒนาประเทศเกิดดุลยภาพทั้งในมิติของเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความมั่นคง ซึ่งจะนำไปสู่สันติสุขและความยั่งยืนได้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้อย่างจริงจัง และถูกต้องสอดคล้องกับกลยุทธ์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลหรือไม่ และมีความรู้ความเข้าใจในกลยุทธ์การเสริมสร้างหลักธรรมาภิบาลมากน้อยแค่ไหน เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่น่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และพัฒนาองค์กรให้มีความเป็นเลิศสืบต่อไป

ผู้วิจัยจึงสนใจ ที่จะศึกษากลยุทธ์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลของโรงเรียนเทศบาลเพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้างและเป็นแนวทางปฏิบัติตามของโรงเรียนเทศบาล และเป็นแบบอย่างที่ดีให้ผู้อื่นได้ศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลของโรงเรียนเทศบาลไว้เป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาให้กับโรงเรียนเทศบาลและโรงเรียนอื่นๆ ที่อยู่ห่างไกลความเจริญให้มีคุณภาพและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ผู้วิจัยจึงตั้งวัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบธรรมาภิบาลของโรงเรียนเทศบาล

2. เพื่อศึกษากลยุทธ์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลของโรงเรียนเทศบาล

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิดเรื่องธรรมาภิบาล หรือที่เรียกว่าการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในยุคปัจจุบันนี้

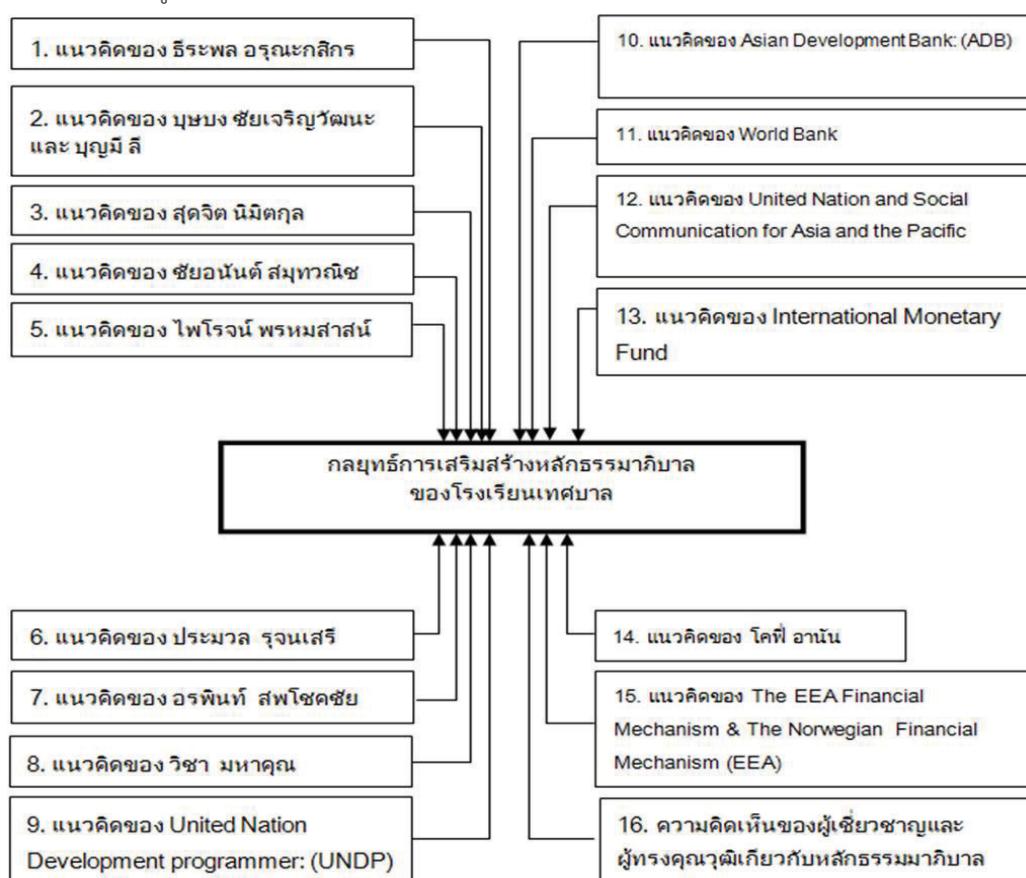
ได้มีผู้พยายามที่จะให้คำนิยามความหมายของคำว่า ธรรมาภิบาล (Good Governance) ว่าคือระบบการบริหารที่มีลักษณะอย่างไรกันแน่ ซึ่งแต่ละท่านก็พยายามที่จะคิดค้นคำเพื่อที่จะหาคำจำกัดความที่รัดกุม ที่อ่านแล้วเข้าใจได้ง่ายโดยไม่ต้องแปลความหมายกันอีก ดังนั้นเมื่อเป็นเข่นผู้วิจัย จึงได้รับรวมคำนิยามของธรรมาภิบาล ที่องค์กรหรือองค์บุคคลต่างๆ ที่พยายามส่งเสริมระบบ

ธรรมปฏิบัติให้เกิดขึ้นในสังคมไทยไว้ ดังนี้ ธรรมปฏิบัติ เป็นคำที่ประกอบด้วยศัพท์ 2 ศัพท์ มาจากภาษาสันสกฤต คือ ธรรม กับ อภิบาล ซึ่งได้มีท่านผู้รู้ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้ ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542ได้ให้ความหมายไว้ว่า ธรรม หมายถึง ความยุติธรรม คุณความดี ความจริง ความถูกต้อง กฎ กฎหมาย กฎหมาย และอภิบาล หมายถึง บำรุงรักษา ปกคล้อง ปกป้อง หรือคุ้มครอง ดังนั้น ธรรมปฏิบัติ จึงมีความหมายตามนี้นี่ว่า “วิถีการปกคล้องที่นำไปสู่ความดีงามที่ยั่งยืนอันได้แก่ความ

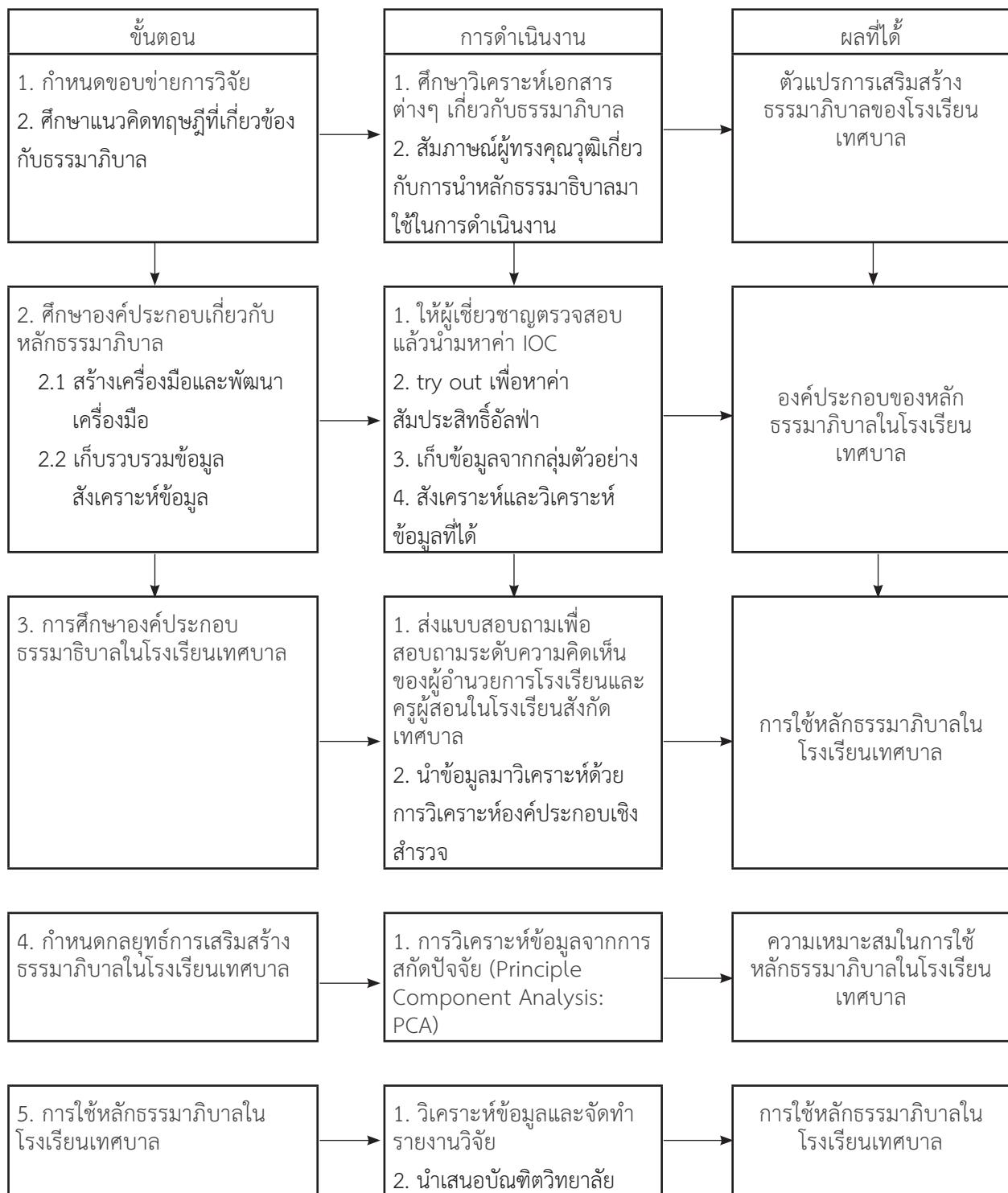
รุ่งเรืองและความผาสุกของปวงชนทั้งปวง”

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยกลยุทธ์การเสริมสร้างธรรมปฏิบัติของโรงเรียนเทศบาล ผู้วิจัยได้ศึกษา และกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยจากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับองค์ประกอบหลัก ธรรมปฏิบัติจากนักวิชาการต่างๆ ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอน การจัดทำร่างรายงานผลการวิจัยเพื่อนำเสนอต่อกองการกรรมการควบคุมดุษฎีภินพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมดุษฎีภินพนธ์เสนอแนะ จัดพิมพ์ และส่งรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อบุคลากร มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขออนุมัติจบการศึกษา

เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้ดำเนินการไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยกำหนดรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วยแผนแบบการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียด ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ สถานศึกษา ที่สังกัดเทศบาลทั้งสิ้น จำนวน 606 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนด กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและครุภัณฑ์สอนโรงเรียนเทศบาล โดยใช้ตารางประมาณการขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจี้ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) และสุ่มกลุ่ม ตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) ได้โรงเรียนเทศบาลที่เป็นตัวอย่างจำนวน 242 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล คือ บุคลากรในโรงเรียนเทศบาลโรงเรียนละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน และครุภัณฑ์สอน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 484 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ การใช้ หลักธรรมาภิบาลของ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และครุภัณฑ์สอนในโรงเรียนเทศบาล ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ ดังนี้ (1) หลักนิติธรรม (2) หลักคุณธรรม (3) หลักความโปร่งใส (4) หลักการมีส่วนร่วม (5) หลักความรับผิดชอบ (6) หลักความคุ้มค่า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบบันทึกการสัมภาษณ์ (interview) เป็นแบบฟอร์มที่ใช้สำหรับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับกลยุทธ์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในโรงเรียนเทศบาล

2. แบบสอบถามกลยุทธ์การเสริมสร้างธรรมาภิบาล ของโรงเรียนเทศบาลจำนวน 133 ข้อ เป็นแบบสอบถามที่ประกอบด้วยคำตามที่แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมิน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับกลยุทธ์การเสริมสร้าง ธรรมาภิบาลในโรงเรียนเทศบาล ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดย Likert (1967) และมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ้าของแบบสอบถามเท่ากับ 0.916

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัย ได้ดำเนิน การเก็บข้อมูลโดย

1. ขอหนังสือนำมาจากวิชาการบริหารการศึกษา และบันทึกวิทยาลัย

2. การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (interview) ที่เป็นผู้ที่เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาล จำนวน 9 ท่าน

3. ส่งแบบสอบถามการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของโรงเรียนเทศบาลด้วยตนเองทางไปรษณีย์ (ordinary mails) และแบบสอบถามบางส่วนผู้วิจัยไปรับรวมด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านเพศ อายุ วุฒิการศึกษาประสบการณ์ในการทำงาน ประสบการณ์ในหน้าที่ปัจจุบันและตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันด้วยการคำนวณ ค่ามัชณิคณิต (Σ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำเร็จรูป

2. การวิเคราะห์ค่าระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ กลยุทธ์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลของโรงเรียนเทศบาล แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยใช้ค่ามัชณิคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ทั้งนี้ในการวิเคราะห์ถือว่าเป็นค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูลต่ออยู่ในช่วงไดก์แสดงว่าค่าระดับความความคิดเห็นต่อกลยุทธ์การเสริมสร้าง ธรรมาภิบาลของโรงเรียนเทศบาลที่เป็นจริงแบบนั้น โดยนำค่ามัชณิคณิตที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตาม แนวคิดของเบสท์ (Best, 1977)

3. การวิเคราะห์ปัจจัยหลัก (factor analysis) โดย การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis) ด้วยวิธีสกัดปัจจัย (Principal Component Analysis--PCA) เพื่อให้ได้ตัวแปรที่สำคัญซึ่งถือเกณฑ์

การเลือกตัวแปรที่เข้าอยู่ในองค์ประกอบตัวใดตัวหนึ่ง โดยพิจารณาจากค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalue) เท่ากับ 1 และถือเอาค่า'n้ำหนักปัจจัย (factor loading) ของตัวแปรแต่ละตัวของปัจจัยนั้นมีค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ที่บรรยายด้วยตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป ตามวิธีของไกเซอร์ (Kaiser, 1983)

4. การวิเคราะห์ข้อมูลกลยุทธ์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลของโรงเรียนเทศบาลด้วยวิธีการสกัดปัจจัย (principle component analysis)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลของโรงเรียนเทศบาล ได้ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์การวิจัย 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบธรรมาภิบาลของโรงเรียนเทศบาล และ 2) เพื่อศึกษากลยุทธ์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลของโรงเรียนเทศบาล ดังนี้

ผลการศึกษาพบว่า

1. องค์ประกอบการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของโรงเรียนเทศบาลประกอบไปด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่

1.1 องค์ประกอบที่ 1 มีตัวแปรสำคัญ จำนวน 20 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักตัวแปรปัจจัย (factor loading) อยู่ระหว่าง 0.618 - 0.788 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปร เท่ากับ 21.418 และค่าร้อยละของความแปรปรวน เท่ากับ 16.104

1.2 องค์ประกอบที่ 2 มีตัวแปรสำคัญ จำนวน 8 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักตัวแปรในปัจจัยอยู่ระหว่าง 0.611 - 0.681 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ 9.138 และค่าร้อยละของความแปรปรวน (percent of variance) เท่ากับ 6.871

1.3 องค์ประกอบที่ 3 มีตัวแปรสำคัญ จำนวน 7 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักตัวแปรในปัจจัยอยู่ระหว่าง 0.610 - 0.783 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ 8.272 และค่าร้อยละของความแปรปรวน (percent of variance) เท่ากับ 6.220

1.4 องค์ประกอบที่ 4 มีตัวแปรสำคัญ จำนวน

7 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักตัวแปรในปัจจัยอยู่ระหว่าง 0.611 - 0.866 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ 6.845 และค่าร้อยละของความแปรปรวน (percent of variance) เท่ากับ 5.146

1.5 องค์ประกอบที่ 5 มีตัวแปรสำคัญ จำนวน 6 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักตัวแปรในปัจจัยอยู่ระหว่าง 0.626 - 0.784 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ 5.463 และค่าร้อยละของความแปรปรวน (percent of variance) เท่ากับ 4.107

1.6 องค์ประกอบที่ 6 มีตัวแปรสำคัญ จำนวน 5 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักตัวแปรในปัจจัยอยู่ระหว่าง 0.631 - 0.710 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ 5.340 และค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percent of variance) เท่ากับ 4.105

1.7 องค์ประกอบที่ 7 มีตัวแปรสำคัญ จำนวน 5 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักตัวแปรในปัจจัยอยู่ระหว่าง 0.664 - 0.784 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ 4.988 และค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percent of variance) เท่ากับ 3.751

1.8 องค์ประกอบที่ 8 มีตัวแปรสำคัญ จำนวน 5 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักตัวแปรในปัจจัยอยู่ระหว่าง 0.628 ถึง 0.748 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ 4.476 และค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percent of variance) เท่ากับ 3.366

ผลการศึกษาพบว่า

2. กลยุทธ์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลของโรงเรียนเทศบาล มี จำนวน 10 กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การจัดรายงาน ประกอบด้วย 6 ปัจจัย ต่อไปนี้ (1) ส่งเสริมให้ปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามเป้าหมาย (2) ส่งเสริมให้ใช้งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่อย่างคุ้มค่า (3) จัดระบบควบคุมการใช้งบประมาณ (4) บริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า (5) ส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองต่อเนื่อง (6) ลดขั้นตอนการทำงานโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

กลยุทธ์ที่ 2 จัดสรรงบประมาณ ประกอบด้วย 4 ปัจจัย ต่อไปนี้ (1) ส่งเสริมให้ใช้งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์

แหล่งเรียนรู้ และอาคารสถานที่อย่างคุ้มค่า (2) จัดระบบควบคุมการใช้งบประมาณ และระบบตรวจสอบภายใน (3) บริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด(4) ใช้เทคโนโลยีเครื่องมือต่างๆที่ทันสมัยเพื่อลดต้นทุน ลดขั้นตอนการทำงานเพิ่มประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ 3 วางแผนอัตรากำลัง ประกอบด้วย 2 ปัจจัยต่อไปนี้ (1) วางแผนการกำหนดอัตรากำลังภายในโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน (2) ส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

กลยุทธ์ที่ 4 การสร้างเสริมความชื่อต้องในการปฏิบัติหน้าที่ ประกอบด้วย 5 ปัจจัยต่อไปนี้ (1) รับฟังความคิดเห็นทุกภาคส่วน (2) มอบหมายภาระงานตามความรู้ความสามารถและความถนัด (3) แต่งตั้งและมอบหมายงานชัดเจน (4) ส่งเสริมให้เกิดความเสมอภาคในการทำงาน (5) เสนอแนะอย่างสร้างสรรค์และเกิดประโยชน์

กลยุทธ์ที่ 5 การประสานงาน ประกอบด้วย 5 ปัจจัยต่อไปนี้ (1) พัฒนาระบบทดต่อสื่อสารภายในและภายนอกให้ชัดเจนและรวดเร็ว (2) ตรวจสอบข้อมูลข่าวสารทุกขั้นตอน (3) กำหนดแผนงานที่ชัดเจน (4) ประเมินความพึงพอใจต่องานและองค์กร (5) ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ

กลยุทธ์ที่ 6 การบริหารงาน ประกอบด้วย 5 ปัจจัยต่อไปนี้ (1) มีความรู้ความสามารถ (2) ทุ่มเทและเอาใจใส่ในการบริหารงาน (3) เป็นกลางไม่เออนเอียง (4) เป็นแบบอย่างที่ดี (5) มีหลักการบริหารงานที่ดี

กลยุทธ์ที่ 7 การติดตามและประเมินผล ประกอบด้วย 4 ปัจจัยต่อไปนี้ (1) จัดระบบติดตามและการประเมินผลอย่างเป็นระบบ (2) ปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของโรงเรียน (3) กำหนดเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน (4) กำหนดแผนการดำเนินการอย่างเป็นระบบ

กลยุทธ์ที่ 8 การให้ความร่วมมือ ประกอบด้วย 3 ปัจจัยต่อไปนี้ (1) เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (2) ให้ความร่วมมือกับทุกภาคส่วน (3) สร้างเครือข่ายในการดำเนินงานและขยายผลการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ 9 การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ประกอบด้วย 4 ปัจจัยต่อไปนี้ (1) ปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้อง (2) รักษาวินัยในการปฏิบัติหน้าที่ (3) ประพฤติดี เป็นแบบอย่างที่ดี (4) ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม ในการดำเนินงาน

ต้อง (2) รักษาวินัยในการปฏิบัติหน้าที่ (3) ประพฤติดี เป็นแบบอย่างที่ดี (4) ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม ในการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ 10 การสร้างเสริมวินัยในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 3 ปัจจัยต่อไปนี้ (1) คณะกรรมการหรือผู้มีอำนาจดำเนินงานอย่างถูกต้องและเป็นธรรม (2) กำหนดกฎระเบียบและแนวทางอย่างชัดเจนในการปฏิบัติงาน (3) ตรวจสอบระบบข้อกฎหมายที่ก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน

การอภิปรายผล

จากการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นสำคัญและข้อค้นพบสามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. จากการวิจัยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาองค์ประกอบธรรมาภิบาลของโรงเรียน เทศบาล พบร่วมกับองค์ประกอบธรรมาภิบาลของโรงเรียน เทศบาล มี 8 องค์ประกอบ ดังนี้ (1) หลักความคุ้มค่า มีเป้าประสงค์ให้บุคลากรในโรงเรียนทำงานให้บรรลุผลตามเป้าหมาย มีประสิทธิภาพและเป็นระบบและใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานอย่างคุ้มค่า (2) หลักความเสมอภาค มีเป้าประสงค์ให้การดำเนินงานภายในโรงเรียนมีความเสมอภาค บุคลากรในโรงเรียนมีโอกาสได้ปฏิบัติหน้าที่เต็มตามศักยภาพ (3) องค์ประกอบที่ 3 หลักความโปร่งใส มีเป้าประสงค์ให้โรงเรียนมีระบบการประสานงานที่เป็นระบบ โปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ (4) หลักการเป็นผู้กำหนดดูแล มีเป้าประสงค์ให้ผู้อำนวยการโรงเรียนบริหารงานด้วยความตั้งใจ เป็นกลาง และมีประสิทธิภาพ (5) หลักความรับผิดชอบ มีเป้าประสงค์ให้โรงเรียนมีแผนการดำเนินงานและระบบการติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบ (6) หลักการมีส่วนร่วม มีเป้าประสงค์ให้เกิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและหน่วยงานภายนอกในการดำเนินงานของโรงเรียน (7) หลักคุณธรรม มีเป้าประสงค์ให้บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และ (8) หลักนิติธรรม มีเป้าประสงค์ให้โรงเรียนมีกฎระเบียบข้อตกลงในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนบนพื้นฐานของความเป็นธรรม ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวสอดคล้องกับ

สมมติฐานของการวิจัย ซึ่งมีความสอดคล้องกับ จิรวัฒน์ ชัยณฑ์ (2552, น. 113) ทำการวิจัย เรื่องการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ของนักวิจัย ผนวกกับการศึกษาค้นคว้าของผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลในภาพรวมทั้ง 8 องค์ประกอบ ได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 หลักความคุ้มค่า จากการวิจัย พบร่วมว่า เป็นองค์ประกอบหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน เทศบาลที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 1 ซึ่งสอดคล้องกับ จเด็จ โพธิ์ศรีทอง (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า ผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัยตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

องค์ประกอบที่ 2 หลักความเสมอภาค จากการวิจัย พบร่วมว่า เป็นองค์ประกอบหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน เทศบาลที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 2 สอดคล้องกับแนวคิด ของสมาคมเทศบาลวิคตอเรียเสนอองค์ประกอบธรรมาภิบาลว่า ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ คือ หลักความคุ้มค่า หลักความเสมอภาค หลักความโปร่งใส หลักการเป็นผู้นำกับดูแล หลักความรับผิดชอบ หลักคุณธรรม และ หลักนิติธรรม

องค์ประกอบที่ 3 หลักความโปร่งใส จากการวิจัย พบร่วมว่า เป็นองค์ประกอบหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน เทศบาลที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 3 สอดคล้องกับ ลา วัลย์ เพ้องประยูร (2553, น. 66) ที่วิจัยเรื่อง การศึกษา ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครุต่อการบริหาร ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด ผลการวิจัย พบร่วมว่า ผู้บริหารโรงเรียน และครุ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตราด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

องค์ประกอบที่ 4 หลักการเป็นผู้นำกับดูแล จาก การวิจัย พบร่วมว่า เป็นองค์ประกอบหลักธรรมาภิบาลของ โรงเรียนเทศบาลที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 4 สอดคล้อง

กับการสร้างเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ ดีของกระทรวงมหาดไทย (เสนอ จ. จุยโต, 2557, 50-51)

องค์ประกอบที่ 5 หลักความรับผิดชอบ จากการวิจัย พบร่วมว่า เป็นองค์ประกอบหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน เทศบาลที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 5 ซึ่งสอดคล้องกับ ไพศาล ตั้งสมบูรณ์ (2551, น. 87-88) ทำการศึกษาเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร มีการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก องค์ประกอบที่ 6 หลักการมีส่วนร่วม พบร่วมว่า เป็นองค์ประกอบหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนเทศบาลที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 6 ซึ่งสอดคล้องกับ กมปนาท วัชรนาคม ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพความเข้มแข็งในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในโรงเรียนขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 ระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก

องค์ประกอบที่ 7 หลักคุณธรรม พบร่วมว่า เป็นองค์ประกอบหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนเทศบาลที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 7 ซึ่งสอดคล้องกับ อัมพร พุดมี (2551, น. 127-132) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการศึกษาอุดรธานี เขต 2 ผลการศึกษา พบร่วมว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครุภูมิความคิดเห็นสอดคล้องตรงกันว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

องค์ประกอบที่ 8 หลักนิติธรรม พบร่วมว่า เป็นองค์ประกอบหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนเทศบาลที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 8 ซึ่งสอดคล้องกับ ชาติตรากุล เจริญ ภักดี (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาธรรมาภิบาลในการบริหารงานของสถานีตำรวจนครบาลในจังหวัดเชียงราย ผลการศึกษา พบร่วมว่า ระดับ การใช้ธรรมาภิบาลใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านนิติธรรม เป็นหลักที่มีความมุ่งหมายที่จะคุ้มครองสิทธิ และเสริมภาพของประชาชนจากการใช้อำนาจรัฐ โดยการมีกฎหมายที่เป็นธรรม มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาคและไม่มีการเลือกปฏิบัติ มีการปรับปรุงกฎหมายให้ทัน

สมัยสอดคล้องกับนานาอารยประเทศ มีกรอบการปฏิบัติที่ เคารพสิทธิและเสรีภาพของประชาชน จากการวิเคราะห์ ข้อมูลปรากฏว่าระดับการใช้ธรรมาภิบาล ในการบริหาร งานของสถานีตำรวจนครบาลในจังหวัดเชียงรายด้านนิติธรรม มีในระดับค่อนข้างมาก

ผลการศึกษาพบว่า

2. กลยุทธ์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลของโรงเรียน เทศบาล ประกอบด้วย 10 กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การจัดรายงาน กลยุทธ์ที่ 2 การจัดสร้าง งบประมาณ กลยุทธ์ที่ 3 การวางแผนอัตรากำลัง

กลยุทธ์ที่ 4 การเสริมสร้างความซื่อตรงในการ ปฏิบัติหน้าที่ กลยุทธ์ที่ 5 การประสานงาน

กลยุทธ์ที่ 6 การบริหารงาน กลยุทธ์ที่ 7 การ ติดตามและประเมินผล กลยุทธ์ที่ 8 การให้ความร่วมมือ

กลยุทธ์ที่ 9 การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม กลยุทธ์ ที่ 10 การสร้างเสริมวินัยในการปฏิบัติงาน

ทั้งนี้ในการกำหนดกลยุทธ์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลโรงเรียนเทศบาลนั้นเป็นการกำหนด กลยุทธ์เพื่อ เป็นแนวปฏิบัติให้แก่ผู้อำนวยการโรงเรียนและบุคลากร ในโรงเรียนในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติ หน้าที่ของตนโดยคำนึงถึงการจัดการศึกษาให้กับประชาชน อย่างทั่วถึงและต้องรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาอย่าง จริงจัง ต้องมีความเข้าใจถึงขอบเขตของความรับผิดชอบ ริเริ่มการวางแผนเพื่อให้ทราบถึงหน้าที่และความรับผิดชอบ ในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา การประสานงานกับ หน่วยงานอื่นๆ ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อร่วม กันแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน รวมถึงการป้องกัน การ บริหาร การจัดการ ควบคุมดูแล การจัดการศึกษาของ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลต่าง ๆ ให้แก่ประชาชน ต้องมี ความเข้าใจในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น และผลการ จัดการศึกษาที่ตั้งใจจะทำเพื่อให้ประชาชนได้รับการศึกษา ที่ดีมีคุณภาพ และคุ้มค่ากับภาระที่เสียให้แก่รัฐบาล ด้วย หลักนิติธรรม เป็นการปฏิบัติเกี่ยวกับกฎหมาย ข้อบังคับ และเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของชุมชน หลักคุณธรรม ยึด มั่นในความถูกต้องดีงามโดยรอบคือให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตัว เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ประชาชน และเสริมสร้างสนับสนุนให้

ประชาชนมีความซื่อสัตย์สุจริต จริงใจ อดทน มีระเบียบ วินัย ประกอบอาชีพสุจริตตามหลักความโปร่งใส หลัก การมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่าใน การใช้งบประมาณให้เกิดประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชน ให้มากที่สุด อีกทั้งต้องให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและ บริบทของโรงเรียนเทศบาลโดยคำนึงถึงหลักธรรมาภิบาล ของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (good governance) มาใช้ในการบริหารโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ให้กับโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ศรีพัชรา สิทธิ์กำจารแก้ว พิจิตร ทำการวิจัยเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในสถาบัน อุดมศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาล สถาบันอุดมศึกษาเอกชนประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ คือ หลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค หลักความโปร่งใส หลักความคุ้มค่า หลักความมั่นคง หลักการมีส่วนร่วม หลักคุณธรรม และ หลักการใช้อำนาจ หน้าที่ การใช้หลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. หน่วยงานบังคับบัญชาที่เป็นหน่วยงานต้นสังกัด ควรให้ความสำคัญและกำหนดแนวทางในการสร้างวินัยที่ดี ในการปฏิบัติงานซึ่งจะส่งผลให้บุคลากรปฏิบัติงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพมากขึ้น กลยุทธ์ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมซึ่ง จะทำให้บุคลากรมีคุณธรรมจริยธรรมต่อตนเอง ต่อองค์กร ต่อสังคม และต่อจรรยาบรรณวิชาชีพมากขึ้น และการส่ง เสริมให้บุคลากรในโรงเรียนให้ความร่วมมือในการทำงาน มากขึ้น อีกทั้งควรมีการกำหนดนโยบายให้ชัดเจน เพื่อ บุคลากรสามารถนำไปปฏิบัติได้ส่วนกลยุทธ์ด้านการติดตาม และการประเมินผล ผลการบริหารงานการประสานงาน ความซื่อตรงในการปฏิบัติงานและภาระงานที่ได้รับมอบหมาย ผู้บริหารควรนำไปเป็นแนวทางในการสร้างขวัญและ กำลังใจสำหรับบุคลากรที่มีคุณภาพที่ได้เด่น และมีผลงาน เชิงประจักษ์ จะทำให้ผู้บริหารสามารถบริหารงานได้อย่าง มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2. ควรนำกลยุทธ์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลของ โรงเรียนเทศบาลที่ศึกษาที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ไปใช้ เป็นแนวทางในการบริหารจัดการด้านการด้านภาระงาน ที่ได้รับมอบหมาย ความซื่อตรงในการปฏิบัติหน้าที่ การ

ประสานงาน การบริหารงาน การติดตามและประเมินผล การให้ความร่วมมือคุณธรรมจริยธรรม และด้านวินัยในการปฏิบัติงานกับหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานอื่น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ของการนำกลยุทธ์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลว่ามีความสัมพันธ์กับระดับคุณภาพการปฏิบัติงาน

2. มีการศึกษาวิจัยถึงข้อแตกต่างของการนำกลยุทธ์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลทั้ง 8 องค์ประกอบกับการสร้าง

References

- Chooyat, T. (2009). *Good governance administration for schools under Ubon Ratchathani educational service area office 2*. Independent study of Master Degree in Education, E-Sarn University. (in Thai)
- Department of Local Administration. Ministry of Interior. (2015). *The report on the analyzing of educational quality assessment for municipality schools 2015*. Bangkok: Author. (in Thai)
- Fengprayoon, L. (2010). *A study of the opinion of school administrators and teachers towards the administration applying good governance under the office of Trad education service area*. Master of Education Thesis, Rambhai Barni Rajabhat University. (in Thai)
- Jaroenpakdee, C. (2010). *Good governance in the administration of police stations in Chiang Rai province*. Independent Study of Master Degree in Public Administration, Chiang Mai University. (in Thai)
- Juito, S. (2014). *New dimension of good governance management of local government organization: Theory and research*. Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat University. (in Thai)
- Kaiser, (1983). *Using multivariate statistics*. New York: Harper & Row.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Likert, R. (1967). "The Method of Constructing and Attitude Scale". In Reading in Fishbeic, M (Ed.), *Attitude Theory and Measurement* (pp. 90-95). New York: Wiley & Son.
- Mahawiro, T. (2007). *National economic and social development plan No. 10*. Bangkok: The Book. (in Thai)
- Office of the Civil Service Commission. (2008). *A guide to create a good governance system according to Bureau of Local Educational Development and Co-ordination*. Bangkok: Author. (in Thai)

Phosrithong, J. (2009). *Administration with good governance of Mahachulalongkornrajavidyalaya University*. Master of Liberal Arts Thesis, Mahachulalongkornrajavidyalaya University. (in Thai)

Pudmee, A. (2008). *Administration as good governance principles of administrator schools under the office of Udonthaini educational service area office 2*. Independent study of Master Degree in Education, Khon Kaen University. (in Thai)

The Secretariat of Cabinet. (2007). *Constitutional of the Kingdom of Thailand B.E. 2550*. Bangkok: Cabinet Publishing and Gazette Office. (in Thai)

Thungsomboon, P. (2008). *The application of good governance in school administration under the office of Samutsakhon education service area*. Master of Education Thesis, Silpakorn University. (in Thai)

